

Ismertető

büntetőeljárásban résztvevő sértettek és károsultak jogairól

I. Azon jogok, melyek egy adott bűncselekmény minden sértettjét / károsultját megilletik

1. Kérhetek támogatást az eljárás során?

Segítséget és támogatást áldozatsegítő szolgáltatáson keresztül vehet igénybe. Az ilyen jellegű intézmények címeit többek között a bíróságok jogi tanácsadó szerveinél és a rendőrségen lehet megkérdezni.

Megbízást adhat egy ügyvédnek is¹, aki Önt az eljárás során képviseli. Az ügyvéd betekintést nyerhet többek között az aktákba, illetve jelen lehet és támogathatja Önt a meghallgatása során. Saját ügyvédjének költségeit azonban Önnek kell viselnie. Ugyanakkor kivételes esetekben ingyenesen biztosítunk Önnek ügyvédet a meghallgatás idejére, pl.: ha súlyosabb bűncselekményekről van szó.

A meghallgatásához magával hozhat egy olyan személyt, akiben megbízik (pl. egy családtagot), aki jelen lehet a meghallgatáson.

2. Titokban tarthatóak az eljárás során a személyi adataim?

Meghallgatása során alapvetően meg kell adnia személyi adatait (ez alatt értjük többek között a nevét, családi állapotát és lakhelyét). Ugyanakkor különös veszélyeztetés esetén ettől részben, vagy egészben el lehet tekinteni. Az adatai ebben az esetben védettek.

3. Megtudhatom, mi történik az eljárás során?

Az Államügyészségnél vagy a Bíróságnál kérhet tájékoztatást az eljárás kimeneteléről. Különösképpen kérvényezheti, hogy közöljék Önnel, hogy az elítéltnak kiadták-e utasításba, hogy Önnel nem veheti fel a kapcsolatot..

Ön ezenkívül kérvényezheti, hogy közöljék Önnel, hogy a vádlottal vagy az elítélttel szemben rendeltek-e el előzetes letartóztatást, vagy hogy első körben büntetés-végrehajtási enyhítést vagy szabadságot biztosítottak a számára. A kérelmet jogos érdek felmutatásával meg kell indokolnia.

Ezenkívül kérvényezheti, hogy az aktákban rögzített információkat és másolatokat megkapja. Ezt a kérelmet is jogos érdek felmutatásával meg kell indokolnia. Ugyanakkor az ügyiratokba való betekintés joga kizárólag ügyvédjét illeti meg.

A kérvények benyújtásakor kérjük, - amennyiben lehetséges - mindig adja meg a vádlott kereszt- és vezetéknévét és az Államügyészség vagy a Bíróság ügyiratszámát vagy pedig a rendőrségi eljárás számát.

4. Érvényesíthetek kártérítési igényeket a büntetőeljárás során?

Sértettként vagy annak örököséként a büntetőjogi eljárás során vagyoni jogi igényt (pl. kártérítési- vagy fájdalomdíj igényt) érvényesíthet a vádlottal szemben, amennyiben az a tett ideje során legalább 18 éves volt..

Egy ilyen kérelmet Ön benyújthat írásban a Bíróságra, felvetethet a Bíróságon, vagy előadhat szóban a fő tárgyalás során. Ebben a kérvényben egyértelműen meg kell határoznia, mit szeretne a vádlottól kapni és miért. Mindemellett a kérelemnek tartalmaznia kell a szükséges bizonyítékokat..

II. További jogok bizonyos esetekben

1. Melyek ezek az esetek?

További jogok akkor illetik meg Önt, amennyiben Ön egy a következő bűncselekmények következtében sérült meg, amely megsérti

- a szexuális önrendelkezés jogát (pl. megerőszakolás, szexuális erőszak)
- az élethez való jogot vagy a testi épség sértetlenségét (pl. emberölési kísérlet, szándékos testi sértés)
- a személyes szabadsághoz való jogot (pl. emberkereskedelem, a szabadsághoz való jog elvételének súlyos formái)
- a bírói rendelkezést az erőszak ellenes törvény szerint
- a tartós üldözéssel szembeni jogát (stalking)

Ugyanezek a jogok illetik meg Önt, amennyiben Ön egy másik bűncselekmény sértettje és különleges körülmények állnak fent, többek között ha Ön súlyos bűncselekmények áldozata.

¹ Amennyiben az ismertetőben férfiakra vonatkozó fogalmak kerülnek megnevezésre, akkor azok ff. és női nemű személyekre egyaránt vonatkoznak.

Ezek a jogok illetik meg Önt akkor is, ha egy közeli hozzátartozót (szülő, gyermek, testvér vagy házastárs) megölték.

2. Milyen további jogaim vannak ekkor?

- Amennyiben Önnek tájékoztatásra vagy másolatra van szüksége az aktákból, akkor Önnek ezt nem kell megindokolnia.
- Amennyiben azt szeretné megtudni, hogy a vádlottat, vagy elítéltet már letartóztatták-e, alapjában véve nem szükséges megindokolnia, hogy milyen okból kéri a tájékoztatást.
- Az Ön ügyvédjének jogában áll jelen lennie, amikor a bíró még a törvényszéki tárgyalás előtt kihallgat egy vádlottat vagy egy tanút.
- Kérvény útján megkaphatja a vádiratot is.
- A főtárgyalás kitűzött időpontjáról szintén kérvény útján tájékozódhat.
- Ön és az Ön ügyvédje a teljes bírósági tárgyaláson részt vehetnek.

Ön pertárs lehet, amennyiben Ön ezt kérvényezi. Pertársként Önt a következő további jogok illetik meg:

- Automatikusan megkapja a vádiratot.
- Önt és ügyvédjét meghívják a fő tárgyalásra.
- Ön a bírósági tárgyaláson kérdéseket tehet fel és kérelmeket nyújthat be.
- Alapjában véve a bíróság ugyanolyan mértékben hallgatja meg Önt, mint az Államügyészséget, a bíróság döntéséről pedig értesítést kap.

A pótmagánvád 18 év alatti tettesek ellen a büntetőeljárás során csak bizonyos és súlyos bűncselekmények esetében megengedett.

3. Ki viseli ezekben az esetekben a költségeket?

Amennyiben a vádlottat elítélik, akkor neki normális esetben a felmerülő költségeket (pl. ügyvéd) állnia kell, már amennyiben erre ő képes. Egyébként Önnek magának kell állnia a költségeket..

Bizonyos esetekben a bíróságnak az Ön anyagi helyzetétől függetlenül az Ön kérésére egy ügyvédet kell kirendelnie, melynek tevékenysége Önnek rendszerint nem jelent költséget..

Az Ön anyagi viszonyait figyelembe véve Ön kérvény esetén perköltség segítséget kaphat és kérheti ügyvéd kirendelését is. Önnek ekkor nem kell az ügyvéd tevékenysége után a költségeket megfizetnie vagy pedig az állam megelőlegezi Önnek a költségeket és Ön a későbbiekben részletekben fizeti vissza azt. Illetékmentességet, vagy perköltség segítséget akkor kaphat, amennyiben alacsony jövedelemmel rendelkezik és egy ügyvéd segítségét önerőből nem tudná igénybe venni, vagy az Ön számára a büntető eljárásban való részvétel ügyvéd nélkül nem várható el.

Fontos még, hogy Önnek a bíróság már közvetlenül a bűncselekmény után egy ügyvédet rendelhet ki, még akkor is, ha Önnek nem lett perköltségi segély jóváhagyva.

III. További tájékoztatás és kiegészítő támogatás

Amennyiben még kérdései lennének kérjük, forduljon egy jogi tanácsadó szervhez a bíróságon, ügyvédhez vagy egy az áldozatokat segítő intézményhez.

Szándékos testi sértés, egészségkárosítás vagy a szabadsághoz való jog megsértése esetén, vagy ezzel kapcsolatos fenyegetések, a ház nyugalmának megtörése, valamint tartós üldözés (stalking) általi zaklatás esetén, az Ön jövőbeni védelme érdekében az erőszak elleni törvény értelmében polgárjogi segítséget is igénybe vehet a járásbíróságnál. Amennyiben nem akar Ön ezzel ügyvédet megbízni, akkor erre vonatkozólag Ön további információkat kaphat az Ön lakóhelye szerinti helyileg illetékes járásbíróság kezelőirodájánál.

Az erőszakos bűncselekmények áldozatainak kártérítéséről szóló törvény értelmében azon személyek, akik erőszakos bűncselekmény következtében egészségkárosodást szenvedtek, vagy azok hátrahagyott hozzátartozói a károsítás egészségi és anyagi következményei miatt kérvényre ellátást kaphatnak. A szociális juttatások köre többek között pszichológiai kezelés költségeinek átvállalására, háztartási segítségre vagy áldozat kártalanítási járadék fizetésére terjed ki. Esetleges igények tisztázása tekintetében kérjük, forduljon az illetékes Ellátási és Szociális Hivatalhoz..